

MŪSU PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY—"OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRASTIS

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a newspaper.

Redaktorius: Juozas Žukauskas
Redakcija: 10 Peel Street, Kirribilli, Sydney, N.S.W. Tel.: XB 4312.
Visi straipsniai adresuojami: Box 58, Milson's Point P.O., Sydney, N.S.W.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
KRAŠTO VALDYBA.

PRENUMERATA	SKELBIMAI
Ištiesiems metams—£2.10.0.	Skelbimų kaina viena tekstui eilutei arba jos vietai—1/6.
Pusei metų—£1.5.0.	Kvadr. in. per vieną skiltį—10/-
Vienam mėnesiui—4/6.	Nuolatiniam skelbimams teikiama nuolaida.
Paskiras numeris—1/3.	Už skelbimų turinį neatsakoma.
N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose—6 dol. metams.	

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:
Box 4558, G.P.O.
Sydney, N.S.W.

No. 234 Penktieji metai
SYDNEJUS, 1953 m. rugsėjo 30 d.

Kerstenas Pavergtai Baltijai

JŪSŲ REIKALAS YRA MŪSŲ REIKALAS, —
pareiškė Baltų Tarybai JAV atstovų rūmų narys Kerstenas.

Rugsėjo 2 d. Baltų Taryba buvo susirinkusi posėdžio, į kurį atsilankė ir JAV atstovų rūmų narys Ch. J. Kerstenas. Posėdyje iš esmės dalyvavo buv. estų užsienio reikalų ministras Selters ir ats. pulk. Jakobsonas, latvių ministras R. Liepiņš, ats. gen. Skaitlauks ir latvių bendruomenės Vokietijoje centro tarybos pirmininkas A. Silds ir lietuvių — VT pirmininkas K. Žalkauskas ir URT valdytojas Dr. P. Karvelis. Dalyviai svečią supažindino su padėtimi jų pavergtose tėvynėse ir jų bendras pastangas jas išlaisvinti. Į baltų sveikinimus ir ta proga pareiškė lūkesčius Kerstenas atsakė kalba, kurią čia ištiesi dedame:

— Man labai malonu susitikti su kiekvienu iš Jūsų, atstovaujančių Baltų Tarybai. Taip pat esu labai dėkingas Jums, pone Selteri, už Jūsų pareiškimą, kuriame aš visiškai pritariu. Aš esu įsitikinęs, kad bolševikiniai sovietinio Maskvos režimo nusikaltimai tautos buvo pradėti Baltijos valstybėse. Bent maždaug aštuonis dešimtys metų pirmosios pavergtųjų tautų serijoje, į kurią vėliau pateko Lenkija, Vengrija, Čekoslovakija, Rumunija ir kitos, net ir Kinija. Pradėti Baltijai pavergti metodai buvo vėliau panaudoti ir kitur. Mūsų Amerikos Kongreso Tėrinė-

jamasis Komitetas kaip tik ir nori parodyti, kad Pabaltijo tautų pavergimo būdai buvo Sovietų panaudoti vėliau kitoms tautoms pavergti. Mes tikimės galėsią parodyti, koks yra gyvenimas Sovietų vergijoje. Nėra jokios abejonės tiems, kurie yra susipažinę su komunistinės agresijos ir komunizmo užtrauktos vergijos faktais, kad gyvenimas Sov. Sąjungoje yra priešingas žmogaus prigimčiai. Nėra abejonės, kad Leninas, Marksas ir Stalinas siekė, kaip dabar Malenkovas, iškreipti žmogaus prigimtį. Jie siekia perdirbti žmogų, kurį sutvėrė Dievas, mano ir Jūsų Dievas, kaip būtų su dvasinėmis vertybėmis ir pavestą amžinajai paskirčiai. Jie siekia paversti žmogų tiktais medžiaginiais šioje žemėje trumpai tęsiančių gyvulių, nepripažindami jokių teisių. Žmogus ten tėra tiek vertas, kiek jis tinka valstybei, tik sovietinei agresijai plėsti. Mes esame įsitinę, kad, kuri gal yra pati didžiausia žmonių istorijoje. Visi tai žino. Jūs tai žinote net geriau nei aš, todėl esu Jums didžiai dėkingas, kad Jūs ateinate į pagalbą, padėdami išskirti aiškiai Sovietų agresijos ir gyvenimo Sovietų vergijoje faktus. Aš tikiu, kad jei pasaulis, esantis už komunizmo ribų, pradėtų suprasti, kad visa tai reiška, tai žmonia pakiltų iš pasibaisėjimo ir padėtų sunaikinti komunistinį smokslą. Tiesiog netikima, kad Vakarų Europos žmonės, žinodami, kurie gyvena prie pat geležinės uždangos, neatrodo vi-

siškai suprantą, ką komunizmas reiškia. Poitinėje karyboje svarbus uždavinys yra panaudoti auklėjimą, žinojimą ir tiesą. Mūsų kova, kuri gali trukti ilgai, bus politinės karybos kova. Nors gal mes ir neišvengsime, tačiau neturėtume įvykti visuotinis trečiasis pasaulinis karas, kuriame viena pasaulio pusė kovotų prieš antrąją. Turėtų būti galima, kad mes iš šalies galėtume sujungti savo rankas per spygliuotas vietas su žmonėmis anapus geležinės uždangos ir tuo būdu nusikratyti komunizmo konspiraciją. Jei mes atsisakytume Pabaltijo tautų ir kitos tautos užmirštų jas visiškai, tai tada, kaip Jūs pareiškėte, Malenkovas ir kt. komunistiniai diktatoriai eventualiai galėtų paversti jas savo tolimųjų agresijų įrankiais.

Dar kartą dekoju Jums ir reikiu vilti sulaukti Jūsų tautos, nes Jūs reikalaujate ir mūsų reikalų, tai juk pačios laisvės reikalas. Tai visos galėsios parodyti, kad komunistai efektyviai naikina religiją ir kultūrą, išprievartauja mokyklą ir auklėjimo sistemą, kad jie visiškai sutremptų visuomenės brandulį — šeimą. Turėdami visa tai galvoj, mes tikimės galėsią toje srityje panaudoti propagandą, paremtą tiesa. Mes galėsime susijungti kovoje, kad išvytume tas piktąsias jėgas, kurios atrodo atkilusios iš paties pragaro dugno ir kurioms vadovauja didelis maršalas, jo šėtoniškoji didybė. — E.

Lietuviskoji buitis Vokietijoje

Danijos atstovas, p. Šliaušinskas, važiuodamas į suvažiavimą, sustojęs Luebecke ir aplankęs ten tremtinių stovyklą, pastebėjo jame nykią nuotaiką ir vargingą gyvenimo sąlygas. Tokie atmosferoje, su mažais skirtumais, vyksta visų lietuvių gyvenimas Vokietijoje.

Apie 5000 lietuvių gyvena stovyklose, apie 3000 privačiai. Lietuvių išsiblaškymas po kraštą yra didelis. Vien tik didesnių grupių vienetų yra apie 120, nekalbant apie pavienius lietuvius arba jų dar mažesnes grupes. Didėsi susibūrimai yra Wehne, Memmingene, Muenchene ir darbo bei sargybos kuopose. Sąlygos yra nevienodos, kaip nevienodi savo turtingumu ir kitomis sąlygomis ir patys Vokietijos kraštai. Lietuvių didesnieji susitelkimai yra, deja, kaip tik prastose vietose, vargingesnėse Schleswig-Holsteino, Zem. Saksonijos ir Bavarijos kraštuose, o visų mažiausia tokiam Nordheim-Westfalijos krašte, kur dar, pragyvenimo ir tremtinių traktavimo sąlygos yra visų geriausios.

Lietuvių perkėlimo į geresnius kraštus noras tebeegzistuoja. Tam buvo dėtos pastangos, iki šiol nedavusios vaisių. Atrodo, kad sąlygos lietuvių perkėlimui pagerės, nes vokiečių vyriausybė, su kuria lietuvių perkėlimo reikalais buvo daug kalbėtasi, numato lietuvius įjungti į pabėgėlių perkėlimo schemą. Toliau galvojama apie savų sodybų statybą, kas padėtų išspręsti ir perkėlimo problemą. Tokiai statybai sąvų lėšų daug nereikalaujama, nes jos būtų paremtos žymiajai vyriausybės kreditais, bet lietuvių tarpe, deja, neatsirado žmonių, kurie galėtų 1500 ar 2000 DM tam reikalui skirti.

Vokiečių laikysena lietuvių tremtinių atžvilgiu yra palanki. Tremtinių teisės praktikoje įgyvendinamos. Vokietijos Krašto Valdybos padėtis šiame krašte yra kiek skirtinga nuo kitų kraštų centrinių lietuvių bendruomenės organų. Dar iš tų laikų, kai tremtinių bū-

Pagal Vokietijos Lietuvių Bendruomenės pirmininko inž. Zundės pranešimą, atliktą PLB Europos bendruomenių pirmininkų paskutiniame suvažiavime.

klę veikė ir ją reguliavo kariškos vyriausybės potvarkiai, išsiskilė tam tikras skirtingas tautinių grupių traktavimas, praktikoje paremtas vis dėlto lyg ypatingomis teisėmis. Krašto Valdyba stengiasi šitą statistiką kiek galima ilgiau išlaikyti ir todėl nesukubėjo su bendruomenės įteisinimu, kuri tada įgautų tik kokios paprastos, eilinės draugijos pobūdį. Dėl eilės formalių priežasčių bendruomenė dabar registruojama. Registravimui statutas pateiktas laikantis esamų bendruomenės įstatų, juos nekeičiant ir netaikant krašto sąlygoms. Toks statutas visumoje registruojamam atrodė priimtinas ir reikalaujamos tik kai kurios neesminės pataisos, kur statuto dėsniai nesiuderina su veikiančiais įstatymais.

Didelė ir netikėta parama lietuvių veiklai ir vardu Vokietijoje atėjo iš vokiečių, grįžusių iš Lietuvos. Jie atsivėžė su savim geriausius prisiminimus apie Lietuvą ir lietuvius beveik nei vienas iš jų neliko kraštui nedėkingas. Išsisklaidę po visą kraštą, jie yra mūsų propagandos nešėjai. Šitas dėkingumo jausmas paskatino vokiečių rytų mokslininkų studijų būrelį, Goettinger Arbeitskreis, leidžiantį įvairius leidinius rytų problemomis, jų tarpe knygą "Žmoniškumo dokumentai", susitarus su Krašto Valdyba išleisti knygą su grįžusių iš Lietuvos vokiečių pasisakymais apie jiems suteiktą pagalbą. Tai būtų lietuvių parodyto žmoniškumo ir suteiktos pagalbos dokumentų rinkinys, kuris dar labiau patarnautų lietuvių geram vardui. Ratelio atsišaukimas į grįžusius vokiečius, prašant žinių ir pranešimų apie lietuvių parodytą gerą širdį ir tuo atsilysinant šiai drau-

gingai kaimyninei tautai, yra daugelyje vokiečių laikraščiu.

Didžiausias iš tiesioginių bendruomenės darbų yra švietimas. Kalbant apie švietimą, tenka pradėti nuo gimnazijos. Ji įkurta prieš 3 metus, kai emigracijos eigoje nebeliko lietuvių kolonijos su didesniu inteligentinių pajėgų skaičiumi. Jau iš pat pradžių buvo aišku, kad jos išlaikymas ir jos reikalingumo pripažinimas turėjo būti visų lietuvių reikalas. Ir neapsiriktai. Sunki buvo gimnazijos raida tiek finansiniu atžvilgiu, tiek vaikų suteikimo požiūriu, bet sąlygos visais atžvilgiais nuolat gerėjo ir dabar gimnazijoje mokosi 204 vaikai.

Sumanytas gimnazijai įsigyti savus namus išplaukė visų pirma iš būtinumo. Nors Diepholzo gimnazijos patalpy paties vietovės sąlygos buvo sunkios ir galima buvo nusiklusti ir blogu klimatu, ir nepatogia geografine padėtimi bei patalpų trūkumais, bet su tais būgimais buvo apsiprasta, jie pakęsti. Svarbiausioji priežastis patiems laikui sisorūpinti gimnazijos naują pastogę buvo grėsmė netekti dabartinių patalpų, kurios greitai laiku galėjo būti pareikalautos kariuomenės reikalams.

Šalia gimnazijos Vokietijoje veikia 16 vargo mokyklų su 18 mokytojų ir 304 vaikais. Tos vargo mokyklos yra lyg lituanistikos dalykų kursai. Jų mokytojai nėra tikri profesionalai, bet kviečiami ir patys eina dirbti mokytojų darbo visai, kas iš viso gali nors kiek tam darbiui atsidėti. Vargo mokyklų svarba jaučiama ir gimnazijoje, nes naujieji gimnazijos mokiniai didžiausia dalimi rekrutuojami kaip tik iš vargo mokyklų vaikų tarpo. Čia pramokę kiek lietuvių kalbos ir susidomėję lietuvių jie eina į lietuvių gimnaziją. Nors vargo mokykloms išlaikyti reikalingos nedidelės lėšos, bet ir jų teikimas yra svarbus. Vargo mokykloms reikalinga kiek atlyginti už patalpas, nors nedidelį atlygini-

PASAULIO POLITIKOS VINGIUOSE

JAV BAZĖS ISPANIJOJE

NEMALONI PADĖTIS vėl susidarė, kai Sovietų Rusija naujai prasidėjusioje Jungtinių Tautų sesijoje pareikalavo Korėjos reikalų sušaukti apvaliojo stalo konferenciją, kurioje turėtų dalyvauti Komunistinė Kinija, Šiaurės Korėja, Indija, Burma, Pakistanas, Indonezija ir kariausiusi Korėjos fronto valstybių atstovai. Tai yra priešinga specialiosios UNO sesijos nutarimui rugpjūčio mėnesį, kad Korėjos taikos konferencija turi sudaryti kariausiusi kraštų atstovai, Pietų Korėją ir Sovietų Rusiją, "jei antroji pusė tai pageidautų". Stikliniuose rūmuose susėdę rudens sesijai UNO atstovai šį kartą vėl susiduria su dideliais sunkumais, kai Sovietų Rusija aiškiai ir formaliai pasisakė prieš ankstesnę UNO daugumos priimtą nutarimą. Rugsėjo 17 d. posėdyje JAV užsienio reikalų ministeris Dulles gana taikingu ir nuolaidžiu tonu dar kartą bandė apeliuoti į Sovietų Rusijos sąžinę, kad ji nuširdžiai ir tikrais veiksmais prisidėtų prie pasaulio taikos įgyvendinimo. Tačiau, kaip ir paprastai, Sovietų Rusija JAV taikos šauksmui nesuteikė jokios reikšmės ir apšaukė tą balsą tik amerikiečių agresija ir demagogija.

Ji Dulles kalbą šį kartą atsiliepė ir dabartinis Sovietų Rusijos vadovas Malenkovas. Per iškilmingus pietus, kurie buvo suruošti Maskvoje susitarimo su Šiaurės Korėjos delegacija proga, Malenkovas pasakė reikšmingą kalbą, kuri laikoma paskutiniu naujojo Kremliaus žodžiu pasaulio politikos reikaluose. Savo kalboje Malenkovas labai aiškiai puolė Jungtines Amerikos Valstybes, tituludamas tąsias agresorium ir pasaulio taikos kenkėju. Jis pabrėžė, kad JAV pastangos išskirti Indiją ir kitas Rytų tautas iš Korėjos taikos konferencijos parodo, kad Jungtinės Amerikos Valstybės nenori taikingo sprendimo Korėjos klausime.

ma duoti mokytojams, o svarbiausia vaikus aprūpinti pusrūbiais, pienu ir bulketėmis. Tas juos paskatina pavyzdingiau pamokas lankyti.

Reikia pasakyti, kad visur reikšiai lietuviškojo prieauglio didėjimo tendencija. Charakteringa, kad per šiuos metus gimnazijoje paaugo 40 mokinių.

Lietuviškojo jaunimo vasaros stovyklų suorganizavimu ir pravedimu rūpinasi Sietovada ir Skautų Sąjunga. Dalyvauja stovyklose 200 iki 250 vaikų, kurių skaičius siemet gali dar pakilti. Siemet jas ypatingai remia BALFas. Vasaros stovyklos turėtų būti įvairių kraštų lietuviškojo jaunimo bendravimo tautine prasme. Vaiko galvosena tokis stovyklavimas labai veikia. Naudinga būtų Vokietijos lietuviukams patekti į kito krašto, kitos atmosferos stovyklą, kaip, pavyzdžiui, Šveicarijoje.

Krašto Valdybos įsteigtoji leidykla tarnauja ne privatiems interesams, bet bendram lietuvių reikalui. Nežiūrima materialinės naudos ir jos darbu stengiamasi pirmoje eilėje užpildyti esamas spragas. Todėl savo darbo pradžioje leidykla didžiausią dėmesį kreipė į leidinius vaikams. Reikia tikėtis, kad su laiku leidykla išlaikys patį materialiai ir gal duos pelno. Informacijos skyrus rūpinasi bendra ir propagandine informacija, paruošia medžiagą ir leidžia spaudai skiriamą biuletenį. — V.K.V. Inf.

Pasak jo, JAV siekia pasilaikyti Korėją kaip tramplyną savo politikai Azijoje. Pereitos savaitės antradienį dar aiškiau Vakarų politikų iliuzijas sumaisė UNO atstovos Sovietų Rusijai Višinskis, naujoje šviesoje parodydamas nebandančią keistis tradicinę Sovietų Rusijos politiką, perdėm persunkusią stalininiais šešėliais. Šį kartą Višinskis vėl puikiai suvaidino senąjį taikos apaštalą, pasiūlydamas priimti rezoliuciją, pagal kurią turėtų būti uždrausta atominių ginklų gamyba, pravaistas palaipsniškas nusiginklavimas, išmontuotos svetimuose kraštuose karinės bazės ir sustabdyta neapykantos propaganda. Ir trumpiausiu matantiems Vakarų politikams šį kartą teko nemaloniai nustepti ir puliti desperacijon, pirštu prikišdami pamatus, kad UNO bendradarbiavimo arena Sovietų Rusijai tepasitarnauja tik kaip ambona propagandinės kalboms į pasaulio taikos išsilgusiųjų masės.

JAV — Ispanijos karinė sutartis 20-čiai metų pagaliau buvo pasirašyta Madride per ketvirtadienį. Pagal šią sutartį JAV įrengs ir laikys Ispanijos teritorijoje savo karinės aviacijos ir karę laivynų bazes, o taip pat teiks Ispanijai ekonominę bei karinę pagalbą. JAV vyriausybė sveikina šį susitarimą ir laiko tai veiksniu, stiprinančiu "plieno grandinę", kuri saugo Vakarų nuo Sovietų agresijos. Sovietų Rusijos laikraščiai apibūdina šį JAV susitarimą su Ispanija kaip "atvirą karinę sąjungą" ir "rimtą smūgį Anglijos bei Prancūzijos interesams".

GANDAI DEL BERIJOS likimo vis dar tebesklanda jau antrą savaitę. Vieni šaltiniai teigia, kad Berija šiuo metu yra kažkurioje Pietų Amerikos valstybėje ir siekia patekti į JAV, kur jis nori kalbėtis su prezidentu Eisenhoweriu, Dulles ir senatorium MacCarthy. Kiti šaltiniai vėl teigia, kad Berija jau yra žuvs Maskvoje nenusisiekusio sukilimo metu. Jokios oficialios įstaigos Vakaruose šių gandų nėra patvirtinusios.

Mundus.

LIETUVOS RAUDONASIS KRYZIUS ŠVEICARIJOJE

Šiandien pirmą kartą lietuviškoje spaudoje minimi Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Šveicarijoje vardai. Ši institucija Šveicarijoje, pokariname lietuvių pabėgėlių gyvenime, yra dar jauna, galima sakyti — dar kūdikis. Šveicarų vyriausybė patenkinant rusų reikalavimus, uždarius Lietuvos pasiuntinybę bei konsulatą ir Lietuvos vyriausybės atstovams atėmus diplomatų teises bei privilegijas, Šveicarijoje, niekur nebuvo galima oficialiai atstovauti Lietuvai. Šiomis dienomis Šveicarijos padangėje pirmą kartą pokariname gyvenime pasigirdo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vardas.

Šveicarija yra pripažinusi Lietuvos okupaciją de facto. Betkoks bandymas prabilti Lietuvos vardu buvo neįmanomas. Lietuviai pabėgėliai Šveicarijoje yra laikomi be pilietybės. Tačiau, atsargiai bandant ir paruošus atitinkamą dirvą, pavyko Šveicarijoje įkurti ir įgyvendinti šią drąsą idėją — Lietuvos Raudonojo Kryžiaus, oficialią instituciją, kurią šiandien pripažįsta ir toleruoja visos vyriausybės bei administracijos įstaigos bei kiti organai. — V. K. V. Inf.

Svarbi pareiga

Skubiai vykdydama Vykdomosios Tarybos instrukciją pasaulio lietuviams dėl tautos Kersteno rezoliucijos darbe, ALB Krašto Valdyba išsiuntinėjo visoms ALB Apylinkėms ir Seniūnijoms tos instrukcijos nuorašą, paskatindama bendruomenės organus skubiai ją vykdyti. Vykdomoji Taryba pagal šią instrukciją kreipiasi į viso pasaulio lietuvių bendruomenių Krašto Valdybas ir prašo kuo skubiau surinkti dokumentacinę medžiagą ir parinkti svarbiausius bei rimčiausius liudininkus, kurie galėtų paliudyti ir nušviesti įvairią bolševikų siautėjimą Lietuvos okupuojamose ir tolimesnio jos valdymo metu. Svarbiausiais liudininkais turi būti tokie tautiečiai, kurie vieną ar kitą įvykį yra matę savo akimis ar kaip kitaip jį patyrę. Teikiamoji medžiaga turi iliustruoti faktus ir ji neturi būti bendrinio pobūdžio. — kv.

Eisenhower Advocates Expanded International Trade

President Eisenhower has urged the nations of the Free World to work toward developing a higher level of profitable international trade.

Such a level, the President said, is "necessary to the economic strength and well being of all our peoples."

In a message to the Free World parties to the General Agreement on Tariffs and Trade (GATT), opening their eighth session at Geneva last week the President expressed his confidence that the accomplishments of the group will demonstrate that nations of the Free World have the will and the means to reach this goal.

The President's message was read by U.S. delegate, Samuel C. Waugh, Assistant Secretary of State for Economic Affairs, during his opening remarks to the session.

Waugh reviewed current economic conditions in the United States which he described as "on the whole, good," and noted "encouraging signs" in other countries.

Waugh stressed four essential ingredients of a productive international economic system "not yet within our grasp." These, he said, are an effective multilateral trading system, general convertibility of currencies, adequate flow of international capital and the satisfactory development of underdeveloped areas.

He urged the Free World to begin reassessing present policies and institutions to chart a surer course toward these common goals.

"In the years immediately ahead," he said, "we must find ways of living with one another by rules and institutions which do not lead to terrible war in every generation. For us, as for other countries, there is no longer any such things as splendid isolation. We are in the business of international cooperation to stay."

"It is crystal clear that trade relations of nations cannot be effectively established on a bilateral basis... at virtually every point in the Free World, the interests of three or four dozen trading nations have to be reconciled." —N.A.F.

Russia Claims New A-Bomb Tests

The Soviet government has stated that it recently conducted successful trial tests on some new types of atomic bombs. There were no details on the "new types" tested.

The U.S. Atomic Energy Commission last week issued the following statement:

"The Tass report confirms the information released by the Atomic Energy Commission on August 31 when it was stated that the explosion was in the same range of energy release as our recent Nevada tests and would appear to be part of a series." —N.A.F.

ADENAUERIS IR VOKIETIJA

Britų generolas Geraldas Tempelis tikrai dabar nekaip jaučiasi po Manilos palmėmis, prisimindamas 1945 metus, kai inspektuodamas Koelną atleido iš pareigų šio miesto vyr. burmistrą Konradą Adenauerį, kaip nesugebantį atlikti savo pareigų. Tempelis anuomet pavadino Adenauerį "tuščiu žmogumi", nesirūpinančiu besitarinančios žemės akivaizdoje suteikti bombų sugriauto miesto gyventojams pastogės. Ir dar nemaloniau britams yra prisiminti tasai faktas, kad po šio pašalinimo iš pareigų Adenaueris turėjo apieiti Koelną, palikdamas ligoninėje mirštantį žmogų. Anuomet britai buvo įvedę tokias nuostatas, kad atleistas vokiečių valdininkas iš miesto administravimo pareigų nustodavo teisę į tą miestą įžengti.

NAUJAS KREMLIAUS TREČIASIS

Šiomis dienomis Maskvoje oficialūs bolševikų žinių šaltiniai pasiskelbė, kad pirmuoju Sovietų Rusijos komunistų partijos sekretorium paskirtas Nikita S. Kruščevs. Tai naujas Kremlius didžiulius, užėmęs svarbiausią mirusiojo Stalino postą ir šalia Malenkovo ir Molotovo patapęs galingiausiu Sovietų Rusijos valdovu.

Kruščevs yra senas bolševikas, laimingai perėjęs visus partinius skyrimus, tačiau jis nėra to lygio bolševizmo kūrėjas, kaip jo draugas Malenkovas ir Molotovs. Jis iškilo po to, kai sėkmingai vadovavo partijos organizavimo darbui Maskvos rajone, kurio jis įsigijo Stalino pasitikėjimą, pačiai pasireiškusi, kai jam buvo pavesta sutramdyti nerimaujančią Ukrainą. Ten jis dirbo ilgą metų eilę, užimdamas įvairius svarbiausius postus. Paskutiniojo karo metu Kruščevs ypatingai pasižymėjo dideliais gabumais organizuodamas partizanų judėjimą, už ką jam buvo suteiktas generolo-leitenanto laipsnis. Vokiečius iš Ukrainos išstūmus, jis buvo paskirtas Ukrainos ministru pirmininku.

Kruščevs yra senas Malenkovo draugas. Ir dar daugiau — išsikyręs savo pirmąją žmoną, Malenkovas vedė Kruščevę seserį Eleonorą, operos dainininkę. Atseit, Kruščevs yra Malenkovo svainis, gi tokia giminytė labai daug reiškia jo karjeros pasiekimui ir pastovumui.

Li. Iš vyriausio burmistro pareigų atleistas Adenaueris okupacinė britų valdžia, tačiau, suteikė menką privilegiją lankyti du kartus per savaitę mirštantį vienoje Koelno ligoninėje žmogų.

Tuo tarpu tasai "tuščias žmogus" šiandien yra iškilęs į demokratines Vakarų Vokietijos viešpatį ir jo vardas su dideliu pagarbumu yra minimas Londone ir Vašingtone. Vokiečių tauta pademonstravo kur kas geresnę atestaciją iš Koelno išvytam burmistrui, kaip tai atliko britų generolas Tempelis, šiandien atstovaujantis Anglijos interesus Malajuose.

Adenauerio politinis laimėjimas per paskutiniuosius bundestago rinkimus yra vienas efektingiausių demokratijos istorijoje. Jo vadovaujama Krikščionių Demokratų Sąjunga laimėjo absoliučią daugumą. Už jį, atrodo, balsavo ir tie, kurie šiuo metu yra persikėlę Hitlerio medalioną į kitą švarko atlapo pusę. Jo pergalė juo labiau nuostabesnė, kai 15 ankstyvesnių komunistų nebesugrįžo į Bonos parlamento rūmus, nes vokiečių tauta šį kartą išrašė jiems vilko bilietus. Pačioje Vokietijoje, šiaurės ir anapus, o taip pat ir pasaulio politiniuose centruose prie jo vardo vis dažniau pridodamas "antrojo Bismarko" titulas.

Už Britanijos liūtą — Churchillį Adenaueris tik 14 mėnesių jaunesnis. Jei pasaulyje daug stebimasi Churchillio atsparumo senatvės simptomams, kurie vis dėlto pastaruoju metu kietėjį liūtą bus jau perboksavo, tai Konradas Adenaueris šiuo atveju yra dar labiau nuostabesnis pavyzdys. Jis turi ne tik puikią šešių metų vyro išvaizdą, bet ir pavydėtino patvarumo sveikatą. 77 metų amžiaus senis savo išore sudaro įspūdį, kad vokiečių tautą jis gali dar šimtą metų valdyti.

Paryžiuje, Londone ir net Vašingtone talkingieji užsienio reikalų ministrai nerūpina pradėjo barbenėti pirštais savo rašomuosius stalus, kai išgirdo Adenauerį pergalės kalboje duodantį vokiečių tautai pasidėjimą ne sužlugti šį dienų geležinės uždaros persikrūstą Vokietiją, bet išlaikyti ir Rytų Vokietiją. Prancūzai tuoj pradėjo gretinti Hitlerio laisvinimus Austrijoje, Čekoslovakijoje ir Klaipėdos krašte, o anglosaksai tik pečiais truktėlė ir apimė pokėrimais veidais.

Prancūzai yra jautrūs žmonės ir

jie gerai prisimena netolimą praeitį. Juk tokie pat pokėrimai veidais stebėjo ir anuomet demokratinę Hitlerio procesiją į reichstago rūmus ir visą eilę jo vykdytų laisvinimų. Londone visuomet nuo senų laikų jau galvojama ir siekiama, kad su Rusija turi kariauti kas nors kitas, bet ne britas. Ir garsioji lietsarginė Chamberlaino kelionė į Muencheną buvo nugaršta patogiomis viltimis, kad Hitleris pirmiausia išvys karą su Sovietų Rusija. Tokiom pat, ne kitokiom, mintim gyvena Londonas ir šiandien. O šį kartą ir Vašingtonas tiesiogiai yra jau susirūpinęs, nes Atlanto vandenynas atominame ir raketiniame amžiuje Amerikai jau sekama bėra likęs.

Kas žino, ar ne tą patį šiandien galvoja ir Londonas su Vašingtonu. Girdi, teapsisvaruoja vokiečiai dar kartą ir tekariauja su Malenkovo gaujomis. Kas gi geriau gali pakelti šalčius ir nepatogumus prie Ilmeno ežero kaip vokiečiai, kurie gali šaudyti ir be kramtomosios gumos dantys ir be šokolado plytelės už pausio. Tesiruočia dabar tasai Adenaueris naujiesiems laisvinimo žygiams. Girdi, šį kartą mokėsime, kaip pasinaudoti dramblio kova su smaugliu.

O Paryžius tuo tarpu galvoja, kad vokiečiai tik tada pradės karą su rusais, kai po dviejų savaitių žygio per Prancūzijos vynuogynus Paryžiuje pasodins savo galeitarius, kad tie žūstančiųjų prie Ilmeno ežero vokiečių našlėms galėtų siuntinėti sidabrinės lapes. Girdi, ne kitaip pasielgs ir Konradas Adenaueris.

Pasaulio politikole niekad nėra nieko naujo. Didieji politiniai įvykiai ir visi karai vyksta senaisiais jau pramintais takais. Jie tik užželia kuriam laikui, tačiau niekad nepranyksta. Adenaueris greičiausiai bus jau užėjęs tuos takus. Dainos tik dėlto yra gyvos, kad jos nuolat esti kartojamos.

Tačiau iškyla didelis, nervingas klausimas. — Ar leis Malenkovas pasirošti Adenaueriui tinkamam ir patogiam medžioklės sezonui?

J. Žukauskas

DIDELI DARBAI TIK SUTELKINEMIS VISŲ PASTANGOMIS ĮVEIKIAM. TAD JUNGKIMĖS Į LIETUVOS LAISVINIMO AKCIJĄ. ĮSIGYKIME LIETUVIO PASĄ IR TAUTOS FONDŲ ŽENKLUKŲ.

Puigis Andriusis.

KONRADO KAVINĖJE

Šilta, šalta, darganuota. — Konradas visuomet jaukus, kaip bičių avilys. Susipyko namie, neišdegė biznis, nesimegza meilės gijos, vortinkliai susipainiojo reikalai taryboje, nesėkmės žirklės apkirpo sparnus, išsekę skristi ir karjeros augštybos, užsikrėtę laimės smagratės. — Konradas laukia visų lygių, padavėjęs visiems šypsoi, palmės visiems suteikia poilsį, smuikas visus guodžia, lieja balzamą ant žaizdų.

Konradas silvartuose, Konradas džingamose, Konradas meilėje, Konradas neviltyje, Konradas vienatvėje, Konradas draugystėje, Konradas čia, Konradas ten, Konradas visur.

Įeini švinu, išeini plunksna. Atsineši prieblandas, išsineši saulę.

Konradas pasakys, kas vakar operoje pagavo gaiduką, kas nuogai prasilosė Metropolio klube, kokią naują simpatiją pasirinko artistė Manė, koks automobilio numeris sustojo prie Al d o n o s Kačerginėje peritę naktį, kaip viceministeris siuntėjo Panemunės kurhauze su įtartinu kompanija, kaip ir kodėl suadažė Rambyne vedrodį stipruolis dailininkas, kas laimės parangą statyti valdžios rūmams, kas gaus valstybinę literatūros premiją. — Jau nekalbant apie mažiau reikšmingas, ne valstybinio masto paslaptis, pavyzdžiui, kokiomis moderniomis priemonėmis suplonėjo ponis N., numetusi net dvilypį kilogramą, kaip toli pažengė ponios N.N. nešiotikė mybė vyrai, kuris jė, kvailas, vis dar myli.

Konradas visoms valdžioms nepalankus, jis keičia kabinetus, dali-

(Fragmentas iš humoristinio romano "Tipelis")

na portfelius, į dulkes ir graužą papila programines vadų kalbas, perstatinėja partijų gaires, o įeigu kuris lankytas patsai gauna pozicijos portfelį, įsiai tuoj dingsta iš čionai, pereidamas į Konrado opoziciją. Bet nenusiminkime, jį vėl čia pamatysim, kai išleis iš ekselencijos minkstusiuoli!

Šimtą kartų koliojamas, rimtosios spaudos dergiamas Konradas, lyg tas alavinis balvonėlis visuomet ant kojų, nes ir tie, kurie jį šiandien drabsto purvais, ryt ateis pasiguosti į šią, pasak jų, smirdingą, laiko gaisryklą, plepalainę, visų negerovių peryklą, šeimos židinių ardytuvę.

Konradas atlaides, neužgaulus, jis vis ant sidabrinų padėklų neša kavą, pyragaičius su įsmeigta žemuoje, su riešutų branduoliais ir rozinkomis, vis šypsoi, viena akimi mermia Pomerancui, kad paleistų tango noturno pačiais laipaisiais, kaip angelas sargas už pažasčio veda kiekvieną iš purvinos gatvės ir sodina prie baltai padengto staluko.

Iš žemo dangaus svaido į didžiulę vitriną sniego skepetas, kurios, čia pat sutirpusios, įstrizomis virvėmis žliaukia per stiklą, o čionai, šiaupus lango, šiuosena centrinio šildymo vamzdeliai, svaigina baltą staltiesę, gėlės, panelė neša pusryčiams kiaušini, tik ką iš krosnies ištrauktas bulktės, rašytos sviesotritinėlius, muša į šnerves geros kavos aromatas, labas rytas, ponas tartytojau, šiandien blogas oras,

grietinėlis ar pieno?

Čia pat už stiklo šliurkši praeviai, sunkiai vilkdamai kaliošas, paskendę apikaklės, šlapiomis nosim, skrybėlių įlenkimuose pūpo sniego gniūžtės, lyg kregždžių lizdai.

Ar panelė laisva švakar, aš turiu du bilietus į Klaštą ir Meilę, gal, sudarytumėt man kompaniją?

Labai aciū, ponas tartytojau, aš labai mėgstu teatrą, bet mano sužadėtinis pasiūtikai pavydus, negaliu, ponas tartytojau.

Rūgštus dangus užgula Laisvės Alėjos liepaitės, prietema, nors ir dienos metus, kavinėje iš nematomų šaltinių košiasi elektra, atsimušdama veidrodžiuose, krakmolytose padavėjų apikaklės, baltuose žiursteluose.

Tai tuomet, panele, paimkit abu bilietus ir nueikit su savo sužadėtinium, aš patsai nelabai linkęs į tragėdijas, nes perdaug jų man beeiinant tarnybos pareigas, aš jau pabandyčiau ką kita pakombinuoti šiam vakarui, tik nesivaržykite.

Acū labai, ponas tartytojau, aš tuoj jam paskambinsiu, o įeigu jis nenorės, tai mes su Onute nueisim, labai mėgstu Klaštą ir Meilę, ten tiek ašarų...

Konradas šeimyniškas, konfederalus.

Verkia Pomeranco smuikas, kaukia žiema už apšalusį langą, zurza rudens šlapdrības, pražysta liepaitės Laisvės Alėjoj, vėl apšerkšnyja langai, o čia, už palmių, amžinas pavasaris, nesileidžianti elektros saulė, menininkių triukšmas, įsimylėjusiųjų šnarėjimas, — tai ko gi mums nusiminti, draugai!

BAIMĖS

KRAŠTAS

Lenkijos delegacijos Korėjos reikaluose vertėjas Janas Hajdukiewiczus, šiomis dienomis pasitraukęs iš savo delegacijos ir paprašęs amerikiečių pabėgėlio užuovėjos, pareiškė, kad šių dienų Lenkija tėra "klaiki mirusiųjų karalystė, kurios soste sėdi baimė ir slaptoji policija". Hajdukiewiczus, 28 metų amžiaus lenkų jaunuolis, kreipėsi į amerikiečius kaip tik tuo momentu, kada Viena Pietų Korėjos aerodrome lėktuvas, kuriuo jis drauge su savo krašto delegacija turėjo grįžti į Šiaurės Korėją, jau ruošėsi pakilimui. Tai yra mano paskutinė proga, — pareiškė Hajdukiewiczus korespondentams. — Sugrįžęs į Šiaurės Korėją tokių progos aš daugiau nebeturėsiu. Aš žinau, kad aš niekad dar nebegrįšiu į savo gimtąjį kraštą, kol ten viešpatuos raudonasis režimas." Hajdukiewiczus toliau pranešė, kad šiuo metu Lenkijoje vyksta "tikras karas", kurį jis apibūdino kaip "pogrindžio karą religijos su komunizmu". Pasak jo, Lenkijos gyvenimo sąlygos mažai kuo yra pasikeitusios nuo nacių laikų. Ir šiandien Lenkijoje tebeveikia tos pačios koncentracijos stovyklos, tik jos dabar yra administruojamos komunistų, kas ir tesudaro vienintelį skirtumą. Gyvendamas Lenkijoje Hajdukiewiczus dirbo vienoj Lodzės importo-eksporto firmoje, iš kurios jis buvo angažuotas vertėjo darbui į neutralią Lenkijos delegaciją Korėjos pokario sąlygoms tirti. — N.a.F.

J.A. Valstybes.

VALDŽIOS PAGALBA LIETUVIAMS. — JAV vyriausybės pasikyrė BALFUI 43000 kilogramų sviesto, kad tasai padalintų lietuviams Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje. Liepos mėnesį BALFas buvo gavęs 53000 svarų pieno milėlių.

RIKIUOJASI PARTIJOS. — Lietuvos ūkininkų Sąjunga pradėd rinkimus. Į Centro Valdybą išrinkti šie asmenys: inž. A. Baranuskas, J. Diamantis, dr. P. Karvelis, agr. dr. J. Petronis ir prof. B. Vitkus. Artimiausiu metu naujoji valdyba pasiskirstys pareigomis. Ūkininkų Sąjunga nepriklausomos Lietuvos seimais laikais veikė kaip Krikščionių Demokratų partijos bloko dalis.

K. BIELINIUI 70 METŲ. — Rugsėjo 26 d. didžiojo knygnešio sūnui ir Lietuvos laisvės kovų veteranui sueina 70 metų amžiaus. Šalia prof. J. Kaminsko ir dr. P. Grigaičio jis vienas žymiausių Lietuvos socialistų vadų. Pačiu kritiškuoju metu jis yra vadovavęs VLK-o prezidiumui. Šiuo metu jis gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir uoliai dalyvauja Lietuvos laisvinimo sąjūdyje.

*** PIANISTAS A. KUPREVIČIUS** pakviestas dėstyti į Clevelando konservatoriją.

Vokietija.

GINNAZIJA BAIGIAMA REMONTUOTI. — Šiuo metu sparčiai vyksta Vasario 16 Ginnazijos naujųjų rūmų remontas. Pagrindinis remontas turėjo jau būti baigtas rugsėjo 15 d. Spalio 1 d. jau norima pradėti naujosios mokslo metų savosie patalpose. Ginnazijoje pradeda dirbti ir kai kurie nauji mokytojai. Paskutiniame PLB Vokietijos Krašto Tarybos suvažiavime sudaryta lietuvių ginnazijos kuratorija, kuri nuo šiol tvarkys visus ginnazijos reikalus. Pagal priimtą statutą į šią kuratoriją įeina PLB, PLB Vokietijos Vokietijos, BALFO, katalikų sielovadžio, evangelikų sielovadžio, ginnazijos direktorius, mokytojų personalo ir tėvų komiteto atstovai.

RASTA LIETUVIŠKŲ KNYGŲ. — Vienaime Stuttgarto institute rasta daug lietuviškų knygų ir laikraščių. Visas surašoma ir klasifikuojama.

Kaip Pravedami Susirinkimai

Mūsų bendruomeninis gyvenimas daug pareina nuo sugebėjimo praveisti susirinkimus. Jei žmonės ir juos gausiai renkasi, jie yra pavykę. Žmonės eina ten, kur jiems malonu. Tokių, kurie eina dėl pareigos, yra nedaug. Trumpi, aiškių formulavimų, pajavirinti susirinkimai visad sutrauks daugiau žmonių. Nereikia pamiršti, kad beveik visi dirbame neįdomų, nemėgstamą darbą. Sekmadienio susirinkimai todėl galėtų įnešti pajavirinto kasdienybės. Tada jie būtų ir malonūs prisiminti. Ta prasme susirinkimų pasiekimas priklauso nuo valdybos gero paruošimo ir pirminkaujančio dienotvarkės. Valdyba turi žinoti kiekvienam klausimui savo atsakymą. Aiškiai formuluoti reikalai susirinkimo yra priimami ar atmėti. Kartais naudingas ir išsikalbėjimas. Tačiau užtęstos diskusijos visad didina mai bus tik nuovargis. Pirminkaujančio vadovaujamaisi sumanymas, sugebėjimas tačiau savo asmenį lyg ir visai nulepti užtikrina susirinkimo pasiekimą. Susirinkimuose visad būna kalbėtojų, ir jie paprastai užtęsia kiekvieną susirinkimą ar posėdį. Gera, jei pačioj pradžioj susirinkimo apibūdinti tos pačios koncentracijos stovyklos, tik jos dabar yra administruojamos komunistų, kas ir tesudaro vienintelį skirtumą. Gyvendamas Lenkijoje Hajdukiewiczus dirbo vienoj Lodzės importo-eksporto firmoje, iš kurios jis buvo angažuotas vertėjo darbui į neutralią Lenkijos delegaciją Korėjos pokario sąlygoms tirti. — N.a.F.

struktūrai narių mintis. Dalyviams malonu prisiminti susirinkimas, jei ten bus buvusi gera nuotaika. "Keep smiling", humoras ir šmaiojus kelia susirinkimo nuotaiką. Tai dažniausiai geriausias kelias išsipaikinti iš susikomplicavusių padėčių. Taip pat mokėjimas surasti kito mintyje konstruktyvinį pradą ir pagelbėjimas jį formuluoti spėja malonią nuotaiką. Priesargiai veiks pastanga kitą suniekindi.

Pagaliau tik susirinkimo aplinka veikia taip, kad visas atrodo labai svarbu. Prasiblaivius ir mums patiems dažniausiai pasirodo, kad esam kovoję su vėjo malūnais. Kodėl tad tą šaltą dušą nepanaudoti savikritikai jau patame susirinkime?

Nemo.

BEHIND THE CURTAIN

BY Benjamin E. WEST.

Throughout the communist world from East Germany to Red China, there exists today an acute shortage of medical facilities, particularly for the working people. In large areas there is virtually no surgery available. Vaccines, serums and other medical preparations are often of poor quality. Doctors are in short supply everywhere.

In East Germany, the Ministry of Health has inaugurated a 12-month training course to produce 500 additional physicians each year. This is particularly ironic in a country long noted for the high standards and thoroughness of its medical training. No longer will it be necessary to spend four to six years in careful preparation for the medical profession. Not even gymnasium (High School) training is required.

To qualify for the speed-up medical course, candidates must pass a test in "political reliability." One important phase of the course is the study of communism and its goals.

At the end of 12-month's training these 365-day wonders, or "quick quacks" as some East Germans refer to them, are allowed to diagnose, prescribe medicines and perform surgical operations, including amputations.

Communist China has found a way to produce doctors even faster. A medical degree can be obtained there in only six months, provided, of course, that the candidate can pass the "political reliability" test. Missionaries arriving in Hong Kong after expulsion from China reported that foreign missionary doctors were being compelled to teach medicine in these speed-up courses.

Shortage of medical personnel in North Korea is equally serious. United Nations armed forces doctors who were released from communist prisoner of war camps last week stated that many sick and wounded U.N. prisoners died without ever having the benefit of medical care.

Captain Clarence Anderson, an American army physician captured in 1950, said the few communist doctors he saw seemed more concerned with teaching communism than with healing the sick. Sometimes, he asserted, the Chinese and North Koreans refused to treat the wounded until they signed propaganda statements or confessions of alleged crimes.

In the Soviet Union, E. I. Smirnov, Minister of Public Health, some time ago indulged in a remarkable bit of breast-baring regarding medical shortcomings in Russia. Writing in the medical magazine Sovetskaya Meditsina, he said:

"An analysis of our medical work brings to light gross defects. According to data of the Mytishcha Hospital, Moscow, the percentage of mistakes in diagnosis of ailments mounted to 50 to 75 per cent. The picture is similar in other cities. All this goes to show that the quality of medical aid is not satisfactory. Clinic doctors make mistakes not only when they direct their patients to hospitals, but also when they themselves treat them.

"The quality of medical aid, especially surgical, in the villages is unsatisfactory. Less than one-third of all the district hospitals have surgical departments. In certain oblasts (provinces) the heads of health departments are not doctors; in some districts the heads of departments are nurses or persons without any medical education."

Perhaps Smirnov was too frank in his evaluation of Soviet medical shortcomings, however, for he no longer holds the position of Minister of Public Health. —N.A.F.

BAIGE UNIVERSITETĄ.

Bonnos universitete A. Zarskus, sunkiomis sąlygomis po nenusisekusių emigracijos baigęs teisy mokslus, apgynė disertaciją "Der Aufbau des Strafvollzuges im Litauischen Staat" ir gavo teisy daktaro laipsnį. Studijų metu jis praktikavosi be atlyginimo vokiečių apylinkės ir apygardos teismuose.

Italija.

PASKELBS SVENTUOJU.

Romos vikaro kardinolo Micaros išleistu dekretu tikintiesiems pranešama, kad Romos bažnytiniam tribunole yra pradėta arkivyskupo Jurgio Matulevičiaus šventuoju paskelbimo byla. Tikintieji įpareigojami prisistoti šiam tribunolui artiesiogiai kardinolui visų arkivyskupo J. Matulevičiaus raštus, laiškus ir visa kita apie jo asmenį. Ediktas bus paliktas išskabintas visoje Romos bažnyčioje per du mėnesius.

Prancuzija

VYTIS TEISINGUMO RUMU BOKŠTE. — Paryžiaus Teisingumo Rūmų bokšto sienoje yra vienas iš puikiausių Europos sieninių laikrodžių. Henriko Vazos, buv. D. Lietuvos kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus, įsakymu papuoštas Prancūzijos, Lietuvos ir Lenkijos herbais. Tad šalia Baltos Lelijos, Burbonų ženklų, matome Lietuvos Vytį ir Lenkų Erelij. Tas laikrodis paskiausiai buvo atnaujintas 1910 m.

Sveicarija

REMA VOKIETIJOS LIETUVIUS. Zurichė buvo susirinkusios bendro posėdžio SvLB taryba ir valdyba. Posėdžio metu valdybos pirminkas inž. J. Stankus išsami pranešė apie Sveicarijoje įvykdytą ir iš dalies dar tebevykdomą rinkliavą Vokietijoje besimokančius lietuviams moksleiviams. Rinkliavos išdavų aktą surašė vienas Zurichės fiduciarinis biuras.

* Dr. med. dent. Elena Vaitkevičiūtė, kurį laiką dirbusi kaip mokyklų dantų gydytoja Zurichėje-Oerlikone, paskirta Neuchatello miesto mokyklų dantų gydytoja. Dr. E. Vaitkevičiūtė yra SvLB valdybos vicepirminkė.

Pagal pasaulio lietuvių spaudos politinių įvykių komentatoriaus Gedimino Galvos samprotavimus ir pranašystes, kuriomis mirga visi Amerikos ir Kanados išvietintieji laikraščiai, jau seniai turėjo atėti ir nueiti mažiausiai septyni karai ir mes, tremtiniai, atitinkamai tiek pat kartų turėjome būti nuvietinti, vėl išvietinti ir galutinai įvietinti tikrojoje savo vietoje.

Tačiau kanadiškiams "Tėviškės Žiburiams" nusibodo tos entuziasmingos pranašystės ir savo Nr. 33 atspaudė tokį eilinio piliečio M. Pauplio iš St. Hudson, Mass., apsimastymą:

— Dabartinis prezidentas Amerikos, Eisenhoweris, yra vokiškos kilmės žmogus. Praeitą vasarą prieš rinkimus šoko su labai dideliu triukšmu. Atrodė, jį tik jis bus išrinktas prezidentu, tai Stalinas į dulkes sutrins. Bet, kaip dabar atrodo, tai, kai ateis kiti rinkimai 1956 metais, tai ir prez. Eisenhoweris pasakys žemu balsu: "Iš veselijos einu". —

Idomu, iš kokios "veselijos" buvo sugrįžęs Gedimino Galvos užsada amerikėnas M. Pauplis, kad taip lengvai nurašė apie savo krašto prezidentą?...

Apie Australijos Lietuvių Dailės Parodą buvo taip daug kalbėta ir rašyta, kad jau galėjom galvoti, jog lietuvių Australijoje vien mūsų dailininkų spalvomis ir linijomis tikriausiai išlaikysime. Pasijutome turtum Everesto kalną nugulę Kersteno rezolucijos priėmimo proga. Beliko tik suruošti menininkams pagerbti pobūvi, kur margo nusimanyto kalbėvos sveikino, džiaugėsi, linkėjo, žadėjo, skatino, ragino, augštino ir taip reikėsi visais kitais geraisiais veiksmažodžiais, kad kuklius menininkai nebesusigaudė, kas darotis: dėkoti, toliau kava gerti, šypotis ar rankomis plėti. Tautiečių širdingą jautrumą galutinai perblovėti, menininkai čia pat padovaną po būvio dalyviams du paveikslu, kurie lengvomis sąlygomis buvo perleisti dviem bendruomenės darbo pareigūnams. Atrodė, kad paroda bus nusisekusi visais atžvilgiais, o kartu ir šimteriopai įvertinta ne laimingųjų tremtinių, atseit, sklypų ir namų savininkų.

Tačiau ne kitaip baigėsi ši meno šventė ir mūsų dailininkams, kaip anam Adomo Galdiko draugui, anapus Aukšinių Vartų suruošusiam savo meno parodą — kieto australų asimiliacijos nykščio spaudžiamai tautiečiai užmiršo ar nepastebėjo, kad perdoje paveikslai galėjo būti ir perkami. Gerą širdį parodė tik vienas tautietis. Tuo tarpu vienas lenkų daktaras (neunrinis, tikras) nusipirko 3 parodos kūrinius, palikdamas už tai mūsų menininkams dviejų savaitių savo uždarbį.

Nepaprasto įvertinimo susilaukė mūsų menininkai iš vieno tautiečio, unfinišais laikais sudaktarėjusio, o čia perėjusio į vienos mados ir išlaisvintojo tėvynės daug žadančios draugijos pirmininkus. Prieš keletą mėnesių apsilankęs pasaulinio garso Prancūzijos menininkų parodoje Sydnėje, jis taip puikiai perkando moderniojo meno įmantrumą, kad ir lietuvių menininkų parodą visai jau nebėjo ir atėjo tik į menininkams pagerbti pobūvi, kur valandą šnekėdamas taip sumaišė australiškus lietuvių menininkus su anais prancūziškais, kad jau nebebuvo galima suprasti, apie kokį meną iš viso kalbaėjo. Pagaliau, galutinai pristigęs prancūziškų pavardžių ir susipainiojęs vieno prancūziško paveiklo nupaskojime, jau visiškai neprancūziškai pareiškė, kad jis nebeturįs ką veikti toliau tame pobūvyje ir iššaukė menininkus pasiaiskinti diskusijomis. Tiems nesiaiskinant, daktaras atsisėdė ir liko toliau sėdėti, gerdamas kavą ir valgydamas kuklius sumuštinėlius, taipojau sekdamas tolimesnę pobūvio programą, atseit, susipras-tindamas.

Kasdieninio Gyvenimo Psichologija

PROFESIJA.

Labai jau svarbu yra mūsų vardo profesija ar darbas. Patardami vaikui darbą, nesvarstome uždarbio, bet turime galvoje iš darbo patiriamą pasitenkinimą. Jei kas dirba mėgstamą darbą, jis bus patenkintas ir turės pasisekimo. Tada bus ir pinigų. Vaikai dažnai mėgsta žaisti šoferį, lakūną ar karį. Bet iš to dar negalime spręsti apie vaiko profesinius palinkimus. Vaikai yra labai lengvai veikiami aplinkos. Neturėdami klausos, nebūsim dainininkais, nors ir labai mėgtumėm dainą. Buhalteris turi būti labai kruopštus ir sąžiningas. Kai kuriais smulkios mechanikos sritys reikalauja šeštojo pajautimo pismuose. Prieš padėdami vaikui pasirinkti tikrąją profesiją ar amatą, turime būti ilgai jį stebėję ir jo specifines fizines ir dvasines savybes įvertinę. Kartais turime kreiptis į psichologą ar pedagogą patarimo.

VEDYBOS.

Gyvenimo partnerį renkantis, pirmasis erotinis žavesys yra labai dažnai pragaištingas. Gera tad, kai šeima kuriant elgiamasi sąmoningai. Retai kada bus laiminga mišrių tautybių šeima. Dažnai išsiskiria pažiūros ir interesai, o ypačiai, jei viena kuri nors pusė jaus rimtų pareigų savąjį tautai. Paprastai, vyras ir žmona dar nioje šeimoje suauga vienumon. Veikia taip vadinamas prisitaikymo dėsnis. Daug lengviau tai vyksta su vedusiais jaunama amžiuje, negu vėlesniame. Atrodo, natūralu būtų, kad šeimon suėytų du panašūs charakteriai. Tačiau statistika rodo ką kitą — priešingumai rodo daugiau patrauklumo. Prigimtis, matyt, siekia išlyginti. Greitas, staigus vyras pamils ta priešingo būdo moterį. Išlaidus susiranda taupų gyvenimo partnerį. Tos rūšies vedybos yra laimingesnės ir patvaresnės. Tų priešingumų tačiau nepaisant, savo keliu vyksta ir jau čia mūsų minėtai supanašėjimas. Vyras ir žmona dažnai vartoja tuos pačius žodžius, sąmojus, supanašėja jų judesiai, net veido išraiška, nekalbant jau apie įpročius, pažiūras, pasaulėžiūrą ir interesus. Kitaip yra su draugystėmis. Čia didžiau-

sią vaidmenį vaidina panašumo principas. Klubai, rateliai, sambūriai ir paprastas draugavimas pagrindžiamas interesų bei pažiūrų bendrumu.

MANDAGUMAS APSIMOKA

Jei nori susilaukti pasisekimo, pripažinimo, jei norime būti laikiama svečiais — mandagumas turi didelę reikšmę. Perkrautas mandagumas yra juokingas. Tikras mandagumas yra natūralus, širdingas. Jis jokiu būdu nėra tik gerų manierų dalykas, bet išplaukia iš asmenybės vidaus, yra išdava vidujinės kultūros. Tos rūšies asmuo nesiskėryčia, nemonopoli-zuoja tiesos, gerbia kito nuomonę ir asmenį, mažiau kalba, o daugiau klausia. Tai yra įmanoma tik tada, kada patys savęs nelaikome centru pasaulio, o jaučiamės tik joje dalele. Gyvenimo patirtis rodo, kad visad yra kitokių pažiūrų, kitokių įsitikinimų, todėl nereikalaujame visuotinio pripažinimo ir misijos. Savo pažiūrų pademonstravimui ar jų gynimui reikia nujausti laiką ir susivokti vietą.

Kalbant su moterimi tenka būti atsargiam. Moterys mėgsta būti respektuojamos. Neperdažnas ir nebanalus komplimentas visad patinka moteriai. Jei moteris yra artima ar gera pažįstama, pastebime jos naują drabužį, apavą ar puošalą. Prie stalo nepašyškime pagirti virtuvės meno ar stalo dekoravimo. To paties, ar dar daugiau, žmona laukia iš vyro. Tačiau perkrovimas sudarys neskoningą išpušį.

Nepamirštame pažįstamų, o ypačiai artimųjų pasveikinti ir dovanėle nudžiuginti jų vardinių ar gimimo dienos proga. Bet netinka ne taip artimiems žmonėms pirkti brangius dovanas: tuo mes lyg ir įpareigojame juos panašiu būdu atsisteiti. Nepamirštame padėkoti už paslaugą, patarnavimą ar pasveikinimą. Iš kelionės ar miesto grįždami, nepamirštame artimųjų žmonų. Mūsų viršininkas jausis patenkintas, jei parodysim ji respektuotą. Respektavimas tačiau labai skiriasi nuo vergiškumo.

Kalbėdami apie kitus, kalbame tik gera. Kiekvienam žmogui ga-

lime surasti ką nors gero ar simpatingo. Ką pasakome apie kitą, dažniausiai esti atpasakojama. Nemažoniu gi vėliau aiškintis ir atsiprašinėti.

PIRMAS ISPUDIS.

Žmonės yra linkę vertinti kitą iš pirmojo išpušio. Dažnai apsirinkama. Žmogų galima pažinti tik po gilesnio stebėjimo. Jei mums reikės pasirinkti draugą, bendradarbį, tarnautoją ar darbininką, pirmumą teiksime apvaldytai, išlygintai asmenybei. Bet jei mes esame suinteresuoti vizito sėkmingumu, formuluojuame reikalą trumpai ir aiškiai. Sudarome išpušį žmogaus pasitikio savimi, bet drauge ir mandagaus.

GERA NUOTAIKA

"Mes verkiamė ne dėl to, kad mums liūdna, bet mums liūdna, kad mes verkiame" — psichologijoje pažįstamas Lange-James paradokso vardu. Iš to paties seka, kad juokiamasis bei juokavimas sukelia gerą nuotaiką. Ar ne taip yra? Juokaujantį žmonių būry ir pačiam linksmiau. Gi verkiantieji ir liūdinčiai užkrečia ta nuotaika ir mus. Namuose, kur viešpatuoja rimta ar pagūsi nuotaika, o kartais ginčai ir barniai, retai tesutiks pragiedrulių; tuose namuose nemėli gyventi, iš tų namų vis pagugėję vaikai veržiasi išsprukti. Taip pat ir mūsų bendruomeninė gyvenime.

Draugijoje niekuomet nerodykim savo skausmo, o pasilaikykim jį sau. Būrys mus vistiek nesupras ir nenorės mūsų skausmą dalintis. Jei atveriam širdį, ją retkarčiais reikia būtinai atverti, tai atverkim tikrai artimiems žmonėms. Paklausti "kaip sekasi", neatsakome "blogai". Tuo įpareigojamas klausėjas užuojautai ir tolimiesiems pasiteiravimui. Dažniausiai žmonės to nemėgsta. Bet jei mums širdį skauda ir negalime ištarti žodžio "puikiai", pasitenkinime tik "dėkui". Bet jei mes ką su "kaip sekasi" pralkabiname, parodykim bent trumpam laikui užkalbintam dėmesį. Yra žmonių, kurie mechaniskai "kaip sekasi" pramurms ir net nepažvelgia užkalbintajam į akis. Kiti vėl dešimt kartų per dieną "kaip sekasi" kartoja. Tai įkyru ir banalu.

J. Pelenauskas.

ATOMINĖS LENKTYNĖS

2. Sov. Rusijoje.

1949 m. rugsėjo 23 d. JAV prezidentas H.S. Trumanas savo kalbos metu paskelbė amerikiečiams ir visam pasauliui, kad JAV neišlaikė atominės bombos monopolio. Atominę bombą turi ir Sovietų Sąjunga.

Pagal JAV žvalgybos pranešimus, pirmoji Sovietų Rusijos atominė eksplozija įvyko ne 1949 m., kaip prezidentas Trumanas skelbė, bet pirmomis 1948 m. dienomis.

"Atominis kolosas, visai net nepanašus ir mūsų grakščias atominės bombos" — rašė admiralas Radfordas, vienas JAV karo žvalgybos vadų. — Sprogimas buvo ruošiamas vykdyti po vandeniu, bet per nelaimę išlėkė į orą 166.000 kv. km. Karakumo dykumoje. Sprogimas "nusišė" Atomgrado I įrengimus ir daugelio mokslininkų gyvybių. Nuostoliai buvo milžiniški. Sovietų vyriausybė nusprendė šią kompromituojančią nelaimę užmaskuoti, paskelbdama, kad Sovietų Sąjungoje įvykęs negirdoto stiprumo žemės drebėjimas".

Netikėta šios bombos eksplozija rusams suteikė raktą į vienintelę atominę paslaptį, kurios jie negalėjo rasti oficialiuose JAV vyriausybės komunikatuose, tai — kritiška uranilau 235 riba. Sovietų atominės bombos "perkrovimas" iššaukė netikėtą eksploziją. Po šios nelaimės sovietų mokslininkai nustatė eksplozijai reikalingą uranilau 235 kiekį.

Asmuo, kuriam buvo pavesta prarasti sovietų atominės bombos bandymus, šių eksperimentų technikos pramoko 1946 m. vasarą dalyvaudamas amerikiečių atominio bombų Nr. 4 ir 5 sprogdytine Bikinio Atole. ("Bikinio bandymus"

jis stebėjo nuo JAV karo laivo "Panamint" komandos tiltelio. Šis asmuo buvo prof. S.P. Aleksandrovas, garsusis rusų metalurgistas. Prof. Aleksandrovas niekad neslėpė tikrojo savo misijos tikslo. Jis net rusiškai kalbantiems JAV vidaus reikalų ministerijos valdininkams pareiškė, kad JAV jis atvykęs tik dėlto, kad gautų žinių apie amerikiečių pasisekimus ir kad tas žinias jis galėtų pritaikinti sovietų atominiams tyrinėjimams.

Bikinio patyrimų Aleksandroviui nepakako. Jam reikėjo daugiau duomenų, kad galėtų baigti savo misiją. Jis pasiliko sovietų delegatui prie Jungtinių Tautų atominės energijos komisijos. Pagal Stalino įsakymą prof. Aleksandrovas darbavosi dieną ir naktį.

1945 m. rugpjūčio 7 d. (Hirošimos dieną) Stalinas buvo Potsdame. Pas jį buvo iššaukti 5 vadovaujantieji sovietų fizikai. Pasikalbėjimo metu jie užtikrino Staliniui, kad atominę bombą jie galės pagaminti 1945 metų pabaigoje. Prieš juos gulėjo oficialus komunikatas apie "atominės bombos gamybą JAV vyriausybės vadovaujant", kurį Tassas buvo pažodžiui iš Vašingtono persiuntęs į Maskvą. Sovietų mokslininkai tuo metu tikėjo, kad darbą galės greitai baigti, jeigu atydžiai seks amerikiečių komunikato išvedžiojimus. Tačiau jau po kelių savaičių jiems paaiškėjo, kad komunikate stinga pagrindinių informacijų.

Savo pačių termino spaudžiamais, rusų specialistai turėjo pasirinkti kitą originalesnį kelią: gaminti savo atominę bombą, nekreipiant dėmesio į stingamus duomenis.

1945 m. sovietų mokslininkai su projektais ir kalkuliacijomis nuvy-

ko pas Staliną, kuriam jie pasakojo išradę naują bombos tipą; ši būsianti kit truputį didesnę už teniso sviiduką. Ši atominė bomba, pasakoją jie, esanti žymiai paprastesnė už amerikiečių ir ją esą galima tuoj pat pradėti gaminti serijomis. Teoretiskai ši rusų atominė bomba atrodė gana daug žadanai, bet išbandant "teniso sviiduką" atsakė sprogti.

Šio nepasisekimo smarkiai įpykintas, Stalinas griebėsi eilės priemonių, kurios tų po kelių metų atnešė laukytą rezultatą:

1. Prie sovietų mokslų akademijos įsteigė atominės energijos komisiją, prižiūrimą slaptosios policijos šefo L. Berijos;
2. Sovietų įstaigoms okupuotoje Vokietijoje įsakė surasti visus vokiečių mokslininkus ir juos "pakviesti" į Sovietų Rusiją;
3. Slaptajai tarnybai įsakė praplėsti atominį špionąžą, kuriam vadovauti paskyrė prof. Aleksandrova.

Atominė komisija, Vavilovo vadovaujama, griebėsi darbo. Paskubomis buvo įrengti Atomgradas I ir Atomgradas II. Sudaryta O. Schmito komisija naujais uranilau ištekliams Europoje ir Azijoje surasti. "Svečiuose" atsirado prof. G. Hertzas, pasaulinio masto mokslininkas, pagarsėjęs uranilau 235 skaldymo bandymais, o taip pat ir L. Bevilgas, Heisenbergo asistentas ir daugelis kitų.

1946 m. spalio 29 d., praslinkus 14 mėnesių nuo Hirošimos, konferencijai, kuriai vadovavo patsai Stalinas, Vavilovas dar nieko konkretaus negalėjo pasakyti. Susinervinęs Stalinas trenkė kumščiu į stalą ir nustatė terminą: 1947 metų vasarą. Darbui užbaigti buvo paskirtas tas pats Aleksandrovas.

(Bus daugiau)

Zubras.

TITLE "NEW AUSTRALIAN" QUESTIONED

A POLISH OPINION

By a Special Correspondent.

The title "New Australians" was given to migrants coming to Australia by the former Minister for Immigration (Mr. Calwell), and it has stuck to them since the first batches arrived after the last war.

Apparently, the name was given to distinguish the new arrivals from Australian born citizens. What is known as the "migrant population" in this country comprises two distinct sections. One section is made up of political refugees numbering probably 20,000. These people sought refuge in Australia to escape the domination of Russian Communism and the horrors of the slave labor camps.

The other and much larger section comprises thousands of British migrants, and of Displaced Persons from European countries. So we have living amongst us a collection of people of mixed nationalities. We brought them here — first because there is room for them, and secondly because we want their assistance in the big task of developing Australia. For the most part they are doing a good job.

Recently I was interested in the views of a highly intelligent Polish refugee who questioned whether the discriminating title, "New Australian," should continue.

He put this to me: "I can fully understand that, in the beginning, the authorities were pleased to call the influx of migrants New Australians. It was not thought to be a discriminating term, but merely a term indicating an addition to the Australian population."

"In that sense I am in agreement with the use of the term. But should it continue indefinitely?"

"Both the migrants proper, and that section known as political refugees are being absorbed into the Australian population and learning the Australian way of life."

"Eventually, thousands of them will have been naturalised, as were hundreds of foreigners in Australia long before the war."

"Becoming, by that process, fully qualified Australian citizens with every privilege — political, civil and religious — the nation can give, will they still be known as New Australians, or for all practical purposes be on the same footing as Australian-born citizens?"

My Polish friend rounded this off by saying he could not imagine hundreds of Australians who had made England their home being known as "New Englishmen."

There may be a lot in this contention. I thought his views should be known, and I give them because I think they open up an interesting question.

Soviet Zone Germans Are 'Fighting Mad.'

A railroad worker from the East Zone of Germany who made his way past communist controls into Berlin by stowing away aboard a baggage car describes the mood of the Germans on the other side of the Iron Curtain as "fighting mad."

"I'm afraid something is bound to happen soon. They won't have anything to feed us. The crop is bad throughout the zone, there isn't enough grain, the potato fields are dry, and you can't do much with just turnips," he said.

Asked whether there would not be food forthcoming from Russia, he declared, "That's what you read in the papers. But there isn't any, at least not enough to help feed the people."

In the area near his hometown, about 75 miles from Berlin, resistance to the communist regime continues unabated, he said.

One day, he reported, the People's Police attempted to round up a group of women returning with American free food parcels. They let fly with the flour bags from their parcels.

"You can imagine how the police looked when the flour bags started breaking over their heads," he chuckled. "The women got away with the rest of their food, the canned milk and lard. These are the items the police try hardest to get, either eating it themselves or turning it over for sale in government-operated stores."

Again and again he returned to the problem of the food shortage, showing deep concern over the future. "You can't feed working people on dry bread," he said. He described the communist regime as a "bunch of criminals" for feeding them lies and propaganda instead of the food they need.

According to a 60-year-old farmer from a small agricultural village, the rural situation has not changed. "The fact that I, a farmer, have to pick up these parcels speaks for itself. The crops everywhere are bad, but we have to turn them in as usual. This talk of a new program for farmers is nonsense. —N.A.F."

J. Rimas.

